

ЛЮДСЬКИЙ ФАКТОР ЯК ОСНОВА ЯКОСТІ: ЧОМУ ШІ НЕ ЗАМІНИТЬ ВИКЛАДАЧА

Стрімке поширення генеративних технологій актуалізує питання ролі викладача у сучасній освіті. Однак у площині забезпечення якості це питання потребує іншого формулювання: не «чи може технологія замінити людину?», а «які саме функції викладача є критичними для досягнення якісного освітнього результату?».

Якість освіти не виникає автоматично за наявності доступу до інформації або використання цифрових інструментів. Вона формується через цілісно спроектований освітній процес, у якому визначальними є логіка навчання, узгодженість окремих його елементів і відповідальність за результат. Саме на цьому рівні людський фактор залишається ключовим.

Якість як результат педагогічного проєктування

Однією з найменш помітних, але визначальних функцій викладача є проєктування освітнього процесу. Йдеться не про підбір матеріалів, а про конструювання послідовності навчання, де кожен елемент має чітке призначення: узгодження результатів навчання з методами навчання і викладання, формами роботи, побудова темпу і логіки засвоєння матеріалу, прогнозування типових труднощів та способів їх подолання, застосування оцінювання

ЛАВРІНЕНКО Інна,
керівник відділу моніторингу та забезпечення якості освіти

як важливої складової для розвитку і навчання, а не лише для контролю.

Жоден інструмент не здатен забезпечити цієї узгодженості сам по собі. Вона є результатом досвіду і професійних рішень викладача.

Контроль якості як педагогічна функція

У системі забезпечення якості важливу роль відіграє постійний моніторинг освітнього процесу. На практиці це означає здатність відстежувати, чи досягаються заплановані результати навчання і своєчасно коригувати навчання.

Викладач виконує цю функцію через аналіз завдань, виконаних здобувачами, виявлення типових помилок, адаптацію темпу та складності матеріалу, додаткові пояснення залежно від потреб аудиторії.

Це динамічний процес, який потребує не лише інструментів, а й професійного судження.

Верифікація знань як складова якості

В умовах, коли письмова робота здобувача може бути швидко згенерована, особливої ваги набуває її перевірка та оцінювання. Саме ця функція безпосередньо пов'язана із забезпеченням якості освіти.

Викладач не лише аналізує зміст, оцінює роботу з джерелами, аналіз аргументації, а також виявляє логічні неточності.

Таким чином забезпечується не лише правильність відповіді, а й обґрунтованість знань.

Оцінювання як інструмент забезпечення якості

Оцінювання часто сприймається як завершальний етап навчання, однак у системі якості воно виконує іншу функцію - забезпечує зворотний зв'язок і суттєво впливає на процес навчання.

Ефективне оцінювання передбачає: відповідність завдань заявленим результатам навчання, прозорість критеріїв, можливість корекції помилок, орієнтацію на розвиток, а не лише механічна фіксація здобутого рівня.

Саме така організація оцінювання дозволяє підтримувати якість на всіх етапах навчання.

Інтеграція технологій у логіку якості

Цифрові інструменти можуть підсилювати освітній процес, але лише за умови їх правильного використання. В іншому випадку вони створюють ілюзію ефективності без реального впливу на якість.

Професійна роль викладача полягає в тому, щоб визначити, де технологія є доречною, інтегрувати її у структуру заняття та оцінити вплив на досягнення результатів.

Технології стають ресурсом якості лише тоді, коли вони підпорядковані педагогічній логіці.

Цінність викладача у системі якості

У сучасних умовах діяльність викладача оцінюється не за обсягом знань, а за здатністю забезпечити якість освітнього процесу. Це передбачає проєктування, моніторинг, коригування, оцінювання, верифікацію результатів навчання тощо. Така функціональна цілісність формує ключову складову якості освіти, яка не може бути делегована автоматизованим системам.

ЯКІСТЬ ОСВІТИ ЗАБЕЗПЕЧУЄ НЕ ІНСТРУМЕНТ, А ТОЙ, ХТО ВІДПОВІДАЄ ЗА РЕЗУЛЬТАТ.